

ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ
ΒΙΚΟΥ-ΑΩΟΥ

Η πανίδα του Εθνικού Δρυμού

Μπότη Μιχαέλα

ΚΑΦΕ ΑΡΚΟΥΔΑ (*Ursus arctos*)

Η αρκούδα είναι το πιο μεγάλο χερσαίο θηλαστικό της Ευρώπης. Σε φυσιολογικές συνθήκες ζει περίπου 20 με 25 χρόνια. Ζει σε ορεινές δασικές περιοχές και είναι ζώο παμφάγο με ιδιαίτερη προτίμηση στις φυτικές τροφές και ιδιαίτερη αδυναμία στο μέλι . Αναπαράγεται από το 4ο-5ο έτος της ηλικίας της, ζευγαρώνει κάθε δύο ή τρία χρόνια, την περίοδο από το Μάιο έως τον Ιούλιο και γεννά το χειμώνα, συνήθως τον Ιανουάριο κατά τη διάρκεια του χειμέριου ύπνου από ένα έως δύο και σπανιότερα τρία μικρά, τα οποία γεννιούνται τυφλά και γυμνά ενώ ζυγίζουν μόλις 350-400 γραμμάρια . Αξιοσημείωτο είναι πως ενώ όλα τα ζώα που πέφτουν σε χειμέριο ύπνο πρέπει κατά καιρούς να ξυπνήσουν για να αποβάλλουν τα ούρα τους, η αρκούδα δεν χρειάζεται να κάνει κάτι παρόμοιο διότι διαθέτει έναν μοναδικό μηχανισμό ανακύκλωσης της ουρίας.

Έχει σωματώδη διάπλαση, τριγωνικό κεφάλι, κυκλικά αυτιά και μικρά μάτια. Το τρίχωμα μίας ενήλικης αρκούδας παρουσιάζει όλες τις αποχρώσεις του καφέ, ανάλογα με την ηλικία, το φύλο και το περιβάλλον στο οποίο ζει.

Η καφέ αρκούδα προστατεύεται σήμερα από τη διεθνή, την κοινοτική και την ελληνική νομοθεσία. Στην Ελλάδα, σύμφωνα με το άρθρο 258 (Ν.Δ. 86/69) του Δασικού Κώδικα, απαγορεύεται ο φόνος, η κατοχή και η έκθεση σε δημόσια θέα της καφέ αρκούδας. Στο Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ειδών η καφέ αρκούδα αναφέρεται ως κινδυνεύον είδος.

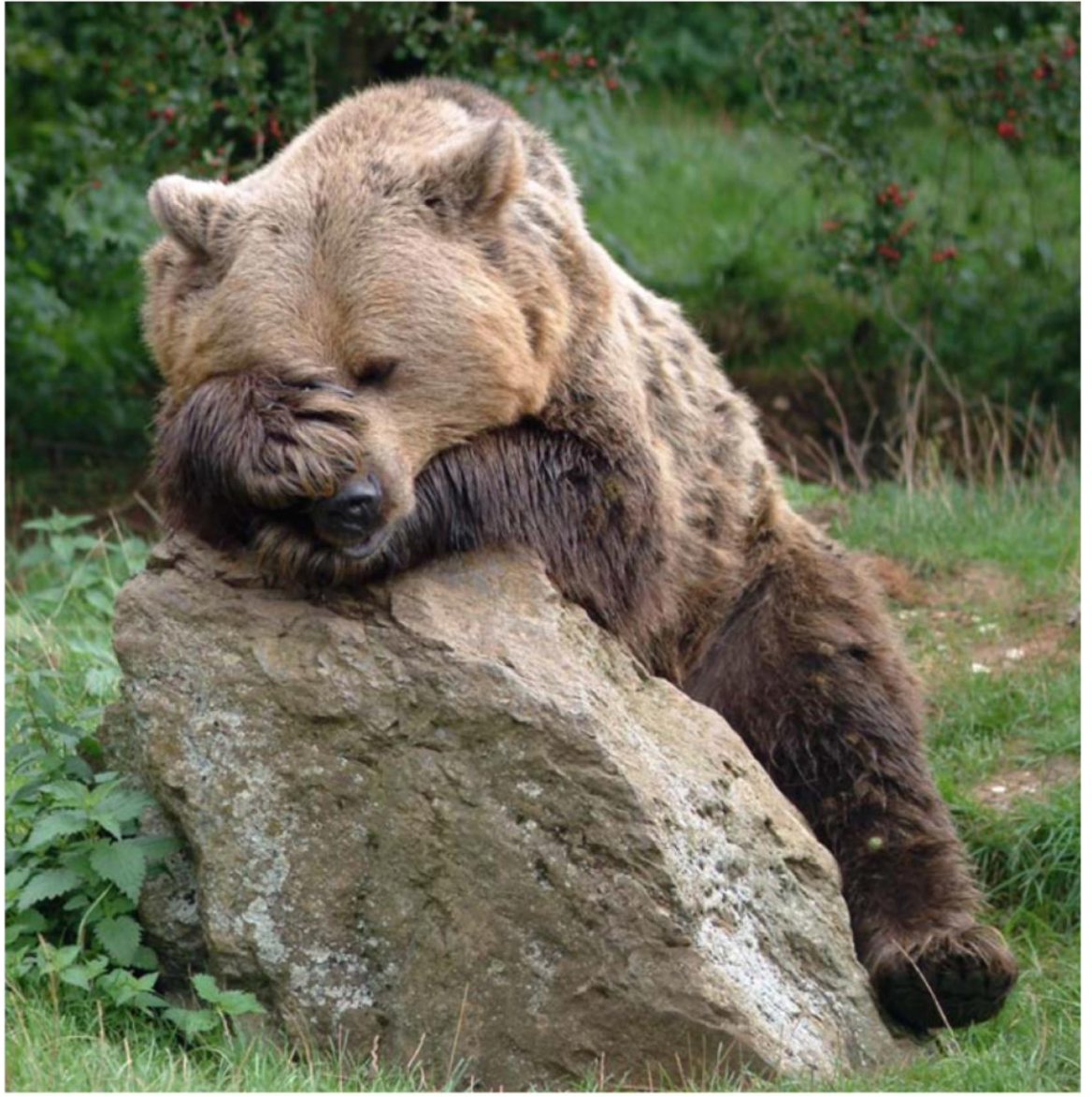
Οικογένεια:

Ursidae

Γένος: *Ursus*

Μέγεθος: 1,10 με 2,20
μέτρα

Βάρος: 60 έως 250 κιλά



Η καφέ αρκούδα...



ΛΥΚΟΣ (*Canis lupus*)

Ο λύκος αποτελεί τον μεγαλύτερο σε μέγεθος εκπρόσωπο της οικογένειας των κυνοειδών (*Canidae*) και χαρακτηρίζεται από υψηλή νοημοσύνη και ανεπτυγμένη κοινωνική οργάνωση. Ο πρώτος πρόγονος του λύκου εμφανίστηκε πριν από 54 εκατ. χρόνια στη Β. Αμερική ενώ πήρε τη σημερινή του μορφή πριν 1,5 εκατομμύριο χρόνια. Ο λύκος υπήρξε το θηλαστικό με τη μεγαλύτερη γεωγραφική εξάπλωση στον πλανήτη μας.

Ο λύκος προστατεύεται σε όλη την Ευρώπη από τη νομοθεσία, με τη Σύμβαση της Βέρνης και την οδηγία 92/43 της Ε.Ε.. Στην Ελλάδα, ο λύκος έπαψε να θεωρείται επιζήμιο είδος από το 1991 και χαρακτηρίζεται επίσημα «τρωτό» είδος.

Ο λύκος είναι εξαιρετικά προσαρμοστικό είδος και ζει σε πολλές ημιορεινές και ορεινές ηπειρωτικές περιοχές.

Κοινό χαρακτηριστικό των πληθυσμών λύκου ανά τον κόσμο είναι η κοινωνική οργάνωση σε μικρές ή μεγάλες ομάδες, τις αγέλες. . Ο λύκος φτάνει σε αναπαραγωγική ηλικία μετά τους 22 μήνες. Η λύκαινα γεννά μία φορά το χρόνο, την άνοιξη, μετά από κύηση 63 συνήθως ημερών, κατά μέσο όρο 3 έως 7 μικρά. Η διασπορά των νεαρών λύκων, όταν συμβαίνει, αρχίζει από την ηλικία του ενός έτους Τα νεαρά ζώα εγκαταλείπουν σταδιακά την περιοχή όπου γεννήθηκαν, σε αναζήτηση δικής τους επικράτειας. Οι λύκοι χρησιμοποιούν όλες τους τις αισθήσεις για να εντοπίσουν και να καταδιώξουν τη λεία τους . Εντοπίζουν κινούμενα αντικείμενα από πολύ μεγάλες αποστάσεις και διαθέτουν ικανοποιητική νυχτερινή όραση. Οι πιο ανεπτυγμένες αισθήσεις τους είναι η ακοή και η όσφρηση.

Οικογένεια:

Canidae

Γένος: Canis

Μέγεθος: 100 με 160
εκατοστά

Βάρος: 15 έως 80 κιλά



Ο λύκος...



ΑΓΡΙΟΓΙΔΟ (*Rupicapra rupicapra*)

Το αγριόγιδο προστατεύεται αυστηρά από την Ελληνική Νομοθεσία.

Στην Ελλάδα το αγριόγιδο ανήκει στο υποείδος (*Rupicapra rupicapra balkanica*), είναι σπάνιο είδος και απειλείται με εξαφάνιση. Ένα από τα χαρακτηριστικά του γνωρίσματα είναι τα όρθια κέρατα με κυρτές απολήξεις. Το τρίχωμά του σώματός του από καφέ ανοιχτό το καλοκαίρι μετατρέπεται σε σκούρο καφέ το χειμώνα ενώ στο λευκό κεφάλι φέρει δυο σκούρες πλευρικές λωρίδες που εκτείνονται από τα κέρατα ως τα ρουθούνια.

Ιδανικός βιότοπος για το αγριόγιδο είναι οι επικλινείς, καλυμμένες με δάση, πλαγιές που καταλήγουν σε απόκρημνες κορυφές με σάρες, λούκια, οριζόντια διαζώματα και με άφθονη ποώδη βλάστηση. Οι πλαγιές αυτές ανάλογα με το υψόμετρο συνήθως γειτνιάζουν με υποαλπικά λιβάδια.

Το αγριόγιδο τρέφεται κυρίως με διάφορα ποώδη φυτά αλλά συμπληρωματικά και με φύλλα, κλαδάκια δέντρων και λειχήνες. Ζευγαρώνει τους φθινοπωρινούς μήνες και γεννά ένα -ή σπάνια δύο- μικρά το Μάιο. Τα αρσενικά εγκαταλείπουν το κοπάδι της μητέρας τους σε ηλικία 2-3 χρόνων. Στην ηλικία των 8-9 ετών, που συμπίπτει με την έναρξη της αναπαραγωγικής ηλικίας εγκαθίστανται στη δική τους επικράτεια. Ζουν μεμονωμένα εκτός από την περίοδο της αναπαραγωγής οπότε προσεγγίζουν τα θηλυκά της επικράτειάς τους. Τα θηλυκά με τα μικρά τους σχηματίζουν κοπάδια. Στην Ελλάδα, τα κοπάδια αυτά αποτελούνται συνήθως από 5 ως 15 άτομα (σπάνια ως 30) ενώ σε άλλες χώρες και σε περιοχές με υψηλή πληθυσμιακή πυκνότητα δεν αποκλείεται να ξεπεράσουν και τα 100 άτομα στο ίδιο κοπάδι.

Μετά την άνοιξη και καθώς το χιόνι λειώνει, τα αγριόγινδα σταδιακά ανεβαίνουν ολοένα και ψηλότερα.

Οικογένεια:

Bovidae

Γένος: Rupicapra

Μέγεθος: 110 με 130
εκατοστά

Βάρος: 14 έως 62 κιλά



ΒΙΔΡΑ (*Lutra lutra*)

Η ευρασιατική βίδρα (*Lutra lutra*) είναι ένα από τα 13 είδη βίδρας (υποοικογένεια Lutrinae) που υπάρχουν στον κόσμο. Από αυτά πέντε είδη, μεταξύ των οποίων και η ευρασιατική, απειλούνται. Για τη βίδρα έχουν περιγραφεί 10 διαφορετικά υποείδη. Η ευρασιατική βίδρα θεωρείται από τα σπανιότερα και πιο απειλούμενα θηλαστικά της ηπείρου.

Σε διαφορετικές περιοχές απαντά σε μια μεγάλη ποικιλία υδάτινων ενδιαιτημάτων, σε γλυκά νερά, σε ποταμούς, λίμνες, έλη με αναπτυγμένη παρόχθια βλάστηση καθώς και σε βραχώδεις ακτές στις θάλασσες της Βόρειας Ευρώπης.

Οι βίδρες ζουν μεμονωμένες και οριοθετούν με σαφήνεια τον ζωτικό τους χώρο, η έκταση του οποίου κυμαίνεται ανάλογα με την διαθέσιμη τροφή. Στους ποταμούς, όπου ο ζωτικός τους χώρος είναι γραμμικός, κυμαίνεται μεταξύ 5 και 40 χλμ.

Τρέφεται με ψάρια σε ποσοστό μεγαλύτερο του 80% αλλά και αμφίβια, ερπετά (νερόφιδα), ασπόνδυλα (κυρίως καβούρια), πουλιά και μικρά θηλαστικά. Γεννούν, συνήθως την άνοιξη, 2-3 μικρά το έτος, τα οποία τον πρώτο χρόνο εξαρτώνται από την μητέρα τους.

Οικογένεια:
Mustelidae
Γένος: *Lutra*

Μέγεθος: 55 με 110
εκατοστά

Βάρος: 5 έως 12 κιλά



ΑΓΡΙΟΧΟΙΡΟΣ (*Sus scrofa*)

Το τρίχωμα των αγριόχοιρων είναι πολύ σκληρό και διαθέτει χονδρές και σκληρές σμήριγγες. Το χρώμα τους είναι γκριζόμαυρο και κιτρινωπό. Μια πυκνή χαίτη καλύπτει το μέτωπο και το πάνω μέρος του λαιμού. Όταν το αγριογούρουνο είναι σε ένταση, η χαίτη αυτή ανασηκώνεται. Τα αρσενικά έχουν ανεπτυγμένους κυνόδοντες (χαυλιόδοντες), που προεξέχουν από το στόμα. Το κεφάλι είναι πυραμοειδές και καταλήγει μπροστά σε πλατύ ρύγχος, το οποίο ενισχύεται από ένα πλατύ κόκκαλο, ώστε να μπορεί να σκαλίζει το έδαφος όταν ψάχνει για την τροφή του.

Ο αγριόχοιρος λατρεύει τα λασπόλουτρα, τα οποία τον απαλλάσσουν από τα παράσιτα ενώ συγχρόνως το δέρμα του λαμβάνει διάφορα ορυκτά άλατα και ιχνοστοιχεία. Αυτή του η δραστηριότητα τον αναγκάζει συχνά να διανύει μεγάλες αποστάσεις για να βρει κατάλληλο τόπο.

Μετά το λασπόλουτρο τρίβεται στους κορμούς των δέντρων ώστε να καθαρίσει την ξεραμένη λάσπη η οποία απομακρύνεται μαζί με τα παράσιτα.

Ο αγριόχοιρος είναι παμφάγο ζώο. Τρέφεται κυρίως με βελανίδια, κάστανα, διάφορα φρούτα και καρπούς, ρίζες και βολβούς τα οποία βγάζει σκάβοντας το έδαφος. Η επιδρομές του είναι συχνές σε καλλιέργειες πατάτας, παντζάρια και καλαμπόκια, ιδίως όταν οι καρποί είναι σε γαλακτώδη ακόμα μορφή. Το διαιτολόγιο συμπληρώνεται με μύκητες, σκουλήκια, σαλιγκάρια, προνύμφες εντόμων, έντομα, αμφίβια, ερπετά, τρωκτικά, αυγά εδαφόβιων πτηνών αλλά και ψοφίμια.

Ζει κατά μέσο όρο 10 χρόνια, σε σπάνιες περιπτώσεις φτάνει όμως και παραπάνω από 15! Σε πλήρη ανάπτυξη φτάνει τα 170 με 200 κιλά. Έχει πολύ ανεπτυγμένη όσφρηση και ακοή ενώ η όρασή του είναι περιορισμένη. Αντιλαμβάνεται κυρίως την κίνηση και όπως τα περισσότερα θηλαστικά δεν διακρίνει τα χρώματα.

Οικογένεια:

Suidae

Γένος: *Sus*

Μέγεθος: 120 με 180 εκ.
μήκος 90

εκατοστά ύψος
(Ενήλικα)

Βάρος: 170 - 200 κιλά



Ο αγριόχοιρος...

